

Meest gestelde vragen tijdens het webinar van 25 januari 2024 over de terinzagelegging van het Ontwerp-Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)

VRAGEN OVER DE INHOUD VAN HET NPLG

Op welke manier zijn de doelen in het NPLG tot stand gekomen?

Het NPLG brengt bestaande natuur-, water- en klimaatdoelen samen om deze opgaven in samenhang te realiseren. De doelen in het NPLG zijn grotendeels afkomstig uit internationale en nationale verplichtingen of afspraken met andere landen zoals het klimaatakkoord van Parijs. De doelen zijn dus niet nieuw. Wat wel nieuw is, is dat het NPLG ze in samenhang beschouwt en vertaalt naar het provinciale niveau. Bij het maken van die provinciale verdelingen is rekening gehouden met wettelijke taken van Rijk en provincies en met bestaande afspraken. Op pagina 18 van het [Ontwerp-NPLG](#) staat een overzicht van alle opgenomen doelen.

Waarom verdeelt het NPLG doelen over de provincies?

Zoals hierboven aangegeven vertaalt het NPLG bestaande nationale doelen naar provinciaal niveau om een gebiedsgerichte aanpak mogelijk te maken. Zo kunnen opgaven in samenhang worden bekeken. Provincies stellen waar nodig samen met betrokkenen in de gebieden gebiedsprogramma's op met daarin concrete plannen en maatregelen. Voor die gebiedsprogramma's is het belangrijk om te weten waar het programma aan moet voldoen. Ook het Rijk draagt met landelijke maatregelen bij aan het behalen van de doelen. In het Ontwerp-NPLG is op pagina 19 en 20 te lezen hoe de verantwoordelijkheden verdeeld zijn.

Het NPLG maakt gebruik van de KDW voor stikstofberekeningen. Voor de KDW wordt mogelijk naar een alternatief gezocht. Wat betekent dit voor de NPLG doelen?

In de Omgevingswet zijn omgevingswaarden opgenomen voor reductie van stikstofdepositie. Deze waarden houden verband met de kritische depositiewaarde (KDW). De KDW is een indicator van de gevoeligheid van het natuurgebied voor stikstof. In het rapport "Wat wel kan" gaf Johan Remkes als advies om een alternatief te zoeken voor de KDW. Samen met landbouworganisaties, natuurorganisaties en provincies wordt verkend of een alternatief voor de KDW in de wet mogelijk is. Een alternatief moet uitgaan van de staat van de natuur en ook juridisch houdbaar zijn. Het doel van het proces is om gezamenlijk en stap voor stap te verkennen of er een alternatief is in de wet voor de KDW als sturingsinstrument voor het toewerken naar een goede staat van instandhouding volgens de Vogel- en Habitatrichtlijnen (VHR).

Het NPLG gaat uit van op dit moment geldende regelgeving en wetenschappelijke inzichten en neemt de wettelijk doelen als vertrekpunt. Het NPLG stuurt overigens niet op terugdringen van de depositie van stikstof, maar op de reductie van emissies. Dat levert een concreter handvat op voor maatregelen. Een alternatief voor de KDW is vooralsnog niet beschikbaar. Uiteraard worden de ontwikkelingen over het zoeken naar een alternatief voor de KDW gevolgd en indien nodig wordt het NPLG daarop bijgesteld.

Waarom stimuleert het NPLG een integrale aanpak?

Het NPLG heeft een samenhangende aanpak zodat opgaven voor water, klimaat, natuur en stikstof in samenhang kunnen worden opgepakt. In die opgaven zit samenhang. Een natuurgebied waarvan de hydrologie op orde is, is beter bestand tegen stikstofdepositie. En ook bij de keuze van maatregelen is samenhang belangrijk. Je wilt niet dat een veehouder die stopt vanwege stikstof op uitspoelingsgevoelige gronden gewassen gaat telen die op die plek niet verstandig zijn vanwege de waterkwaliteit. Of dat alleen naar de stikstofemissies wordt gekeken en niet naar de broeikasgassen. De keuzes opgenomen in hoofdstuk 3 van het Ontwerp-NPLG sturen op ruimtelijke samenhang in de plannen die gemaakt worden. Zo is een keuze om toe te werken naar een waterpeil van 20 tot 40 cm onder het maaiveld in Veenweidegebieden. Hiermee wordt zowel een bijdrage geleverd aan de klimaatopgave (reductie CO₂ emissies) als het klimaatadaptief inrichten van het landelijk gebied.

Wat zijn overgangsgebieden?

Met overgangsgebieden bedoelen we gebieden rondom Natura2000-gebieden waarbinnen het landgebruik is aangepast op de instandhoudingsdoelen van het betreffende natuurgebied. Er zijn veel factoren die van invloed zijn op de verslechtering van de natuur, de zogenaamde drukfactoren. Voorbeelden van drukfactoren zijn een overschot aan stikstof, versnippering van natuurgebieden, de waterhuishouding en recreatie. Om de natuur te herstellen zijn maatregelen nodig binnen en buiten deze Natura2000-gebieden. Als maatregelen buiten de natuurgebieden nodig zijn, maakt het uit hoe ver die zijn afgelegen van het natuurgebied. Over het algemeen geldt dat als maatregelen in de nabijheid van natuurgebieden worden genomen ze effectiever worden. Bovendien kan er met de maatregelen in de overgangsgebieden worden bijgedragen aan het verminderen van meerdere drukfactoren. Het werken met overgangsgebieden vergroot dus ook de samenhang tussen maatregelen.

Op welke manier worden overgangsgebieden ingericht?

Het ontwikkelen van een overgangsgebied vraagt om maatwerk. Een overgangsgebied rondom een duingebied is niet hetzelfde als een overgangsgebied rondom vennen. Per gebied moet bekeken worden hoe het beste kan worden bijgedragen aan het herstellen van het specifieke natuurgebied. Dit betekent dat de omvang van een overgangsgebied en de activiteiten die daarbij passen verschillen van gebied tot gebied. De gemene deler tussen de overgangsgebieden is dat het landgebruik moet zijn afgestemd op de instandhoudingsdoelen. Het is aan de gebiedsprogramma's om hier plannen over te ontwikkelen.

De staat van de natuur vraagt om maatregelen. Zijn er voor alle gebieden natuurdoelanalyses gemaakt?

Ja, alle natuurdoelanalyses (NDA's) voor de stikstofgevoelige Natura2000-gebieden waren uiterlijk 1 april 2023 gereed. Vanaf begin vorig jaar is de Ecologische Autoriteit aan de slag met het toetsen van de NDA's. Van provincies wordt verwacht dat ze, indien deze beschikbaar is, naast de natuurdoelanalyse ook het toetsingsadvies meenemen in de volgende versie van de gebiedsprogramma's. Het maken van een natuurdoelanalyse is als vereiste opgenomen in de [Handreiking Gebiedsprogramma's](#). In het geval dat er nog geen natuurdoelanalyse waarin het toetsingsadvies van de Ecologische Autoriteit verwerkt is beschikbaar is, worden provincies gevraagd een ontwerp-natuurdoelanalyse te gebruiken om keuzes te maken en maatregelen te bepalen in de gebieden.

VRAGEN OVER DE CONTEXT VAN HET NPLG

Hoe verhoudt het NPLG zich tot andere maatregelen die genomen worden voor de toekomst van het landelijk gebied?

Het NPLG is een programma dat valt onder de nationale omgevingsvisie – NOVI – waarin overheden samenwerken aan de inrichting van Nederland. Voor het landelijk gebied is het NPLG een belangrijk onderdeel. Voor de toekomst van het landelijk gebied worden nog meer activiteiten – naast het NPLG - uitgevoerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om instellen van het transitiefonds landelijk gebied, de aanpak piekbelasting en het opstellen van een landbouwplan.

Hoe gaat het NPLG om met de bescherming van waardevolle landbouwgrond?

Het Ontwerp-NPLG bevat de structurerende keuze *Zorgvuldig omgaan met landbouwgrond*. Een werkgroep onder het landbouwakkoord heeft inhoudelijk aan deze keuze gewerkt. De keuze werkt volgens een afwegingskader om verstandige keuzes in het landgebruik te maken. Zo hebben functiecombinaties de voorkeur en wordt er gewerkt vanuit het water- en bodemsysteem. De keuze vraagt provincies om het afwegingskader toe te passen, maar ook het Rijk zal dit doen en later opnemen in de Nota Ruimte. Provincies brengen gebieden in beeld met grote en urgente opgaven en gebieden waar in mindere mate opgaven spelen. Gebieden met een grote opgave zullen de landbouw meer combineren met andere en eventueel de landbouwfunctie wijzigen. Gebieden met minder grote opgaven moeten zoveel als mogelijk worden ontzien van functiewijziging.

Wat is de bijdrage van andere sectoren dan de landbouw?

Het NPLG gaat hoofdzakelijk over de landbouw en het landgebruik maar ook andere sectoren zijn aan zet voor de reductie van stikstof, schoon water en verlaging van de CO₂ emissies. Zo zijn er bijvoorbeeld aparte reductiedoelen voor stikstof voor de mobiliteit en de industrie sectoren. Een overzicht van deze maatregelen staan op www.onslevendlandschap.nl.

Hoe worden de resultaten van het NPLG gemonitord?

Voor veel individuele doelen (waterkwaliteit, natuur, stikstof) bestaan al monitoring- en verantwoordingswijze. Het NPLG wil gebruik maken van deze bestaande systemen bij het opzetten van een structurele monitoring en evaluatie. Momenteel wordt door een kennisconsortium (het Planbureau voor de Leefomgeving, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu en Wageningen University en Research) samen met Rijk, provincies, waterschappen en gemeentes gewerkt aan een voorverkenning om te identificeren wat er reeds beschikbaar is, wat er aanvullend nodig is voor monitoring en evaluatie van het NPLG en hoe dit alles tezamen gebracht kan worden in één systematiek. Naar verwachting volgt de eerste rapportage in 2025. Daarnaast worden de gebiedsprogramma's van provincies getoetst op de ecologische onderbouwing en analyses, geëvalueerd op doelbereik en integraal beoordeeld inclusief de sociaal economische impact.

VRAGEN OVER HET INDIENEN VAN EEN ZIENSWIJZE

Waarom zou je als inwoner/individueel persoon een zienswijze indienen?

Een zienswijze indienen betekent dat mensen de mogelijkheid krijgen om het Rijk te laten weten op welke punten en waarom zij het niet eens zijn met de inhoud van het NPLG. Of waarom mensen het er juist wel mee eens zijn. We vinden het heel belangrijk en waardevol om te weten welke problemen mensen zien, welke vragen er leven en welke mogelijke ideeën er zijn. De mensen die werken aan het NPLG gaan al deze reacties lezen. In de uiteindelijke besluitvorming, dus bij vaststelling van het definitieve programma, wordt aangegeven hoe er rekening is gehouden met de ingediende reacties.

Wat gebeurt er met alle input vanuit de samenleving op het Ontwerp-NPLG?

Op 15 december 2023 heeft het demissionaire kabinet Rutte IV het Ontwerp-NPLG ter inzage gelegd. Hierdoor kan iedereen een reactie indienen op het Ontwerp-NPLG. Het NPLG is hiermee nog niet vastgesteld. De minister voor Natuur en Stikstof heeft aangegeven dat ze het besluit over vaststelling van het NPLG aan een nieuw kabinet laat. Een nieuw kabinet kan het NPLG wijzigen en daarna vaststellen. De zienswijzeperiode wordt benut om signalen uit de samenleving op te halen.

Deze signalen kunnen een nieuw kabinet ondersteunen om het NPLG, waar gewenst, aan te passen. De zienswijzen worden geordend en voorzien van een reactie in een zogenaamde nota van antwoord. Het nota van antwoord komt op onslevendlandschap.nl. Alle indieners van een reactie krijgen hierover ook bericht.

Hoe kun je een zienswijze indienen?

Een zienswijze kan bij voorkeur ingediend worden via de [website van platformparticipatie](#). Daar staat een instructie hoe je via een online, digitaal, formulier de zienswijze kunt indienen. De punten die u belangrijk vindt kunt u aanleveren in een word-bestand die aan dit formulier kan worden toegevoegd. Op deze manier wordt de zienswijze goed geregistreerd en komt deze op de juiste plek terecht.

Mocht u de voorkeur hebben het formulier per post of mondeling via de telefoon in te dienen dan vindt u de informatie daarover ook op www.platformparticipatie.nl.

Kan er maar één zienswijze ingediend worden, of kan dit later nog aangevuld worden?

U kunt tijdens de formele zienswijzentermijn uw zienswijze nog aanvullen. Geef hierbij het nummer op van de zienswijze die u eerder heeft ingediend. U vindt dit nummer en informatie over het aanvullen van uw zienswijze ook in de ontvangstbevestiging. Uw zienswijze aanvullen kan per e-mail of per brief, afhankelijk van hoe u uw oorspronkelijke zienswijze hebt ingediend:

Per e-mail: wanneer u een ontvangstbevestiging per e-mail heeft gekregen, gebruik dan de link in deze e-mail om uw zienswijze te wijzigen. Deze link werkt totdat de zienswijzentermijn sluit.

Per brief: u kunt ook een brief sturen om te laten weten wat u wilt aanvullen of veranderen in uw zienswijze. Deze brief stuurt u naar hetzelfde adres als uw eerdere zienswijze.

Voor meer vragen over de zienswijze, kijk op <https://www.platformparticipatie.nl/veelgestelde+vragen>.